

Kommunstyrelseförvaltningen
Kristina Hållmats

Infrastrukturdepartementet

Mora kommuns yttrande gällande beredskapsflygplatser

Bakgrund

Mora kommun har tagit emot Infrastrukturdepartementets remiss av Trafikverkets delrapport och slutrapport "Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter" från Infrastrukturdepartementet. Mora kommun välkomnar möjligheten att lämna synpunkter i den så viktiga frågan om beredskapsflygplatser.

Utgångspunkten för Mora kommuns remissvar är en säker och jämställd vård för länets och landets befolkning. Detta är avgörande för att länet ska kunna vara tryggt och attraktivt för befolkning och besökare, möjliggöra kompetensförsörjning och utvecklingskraft i hela Dalarna samt bidra till landets konkurrenskraft.

Synpunkter

Inom Dalarnas län utgör de befintliga regionala flygplatserna en mycket viktig infrastruktur inom samhällsviktiga flygtransporter för att möjliggöra nära och jämlika samhällsfunktioner utifrån dess geografi och glesbygd. Exempelvis i form av sjukvårdsflyg från någon av länets två sjukhus (Mora- samt Falu lasarett) men även förmågan till brandbekämpning, via flyg/helikopter, av länets stora skogstillgångar. Funktioner som inte kan säkerställas, till en betryggande nivå, på annat sätt än via avtalad beredskap för flygplatspersonal.

Historiskt har de samhällsviktiga flygtransporterna huvudsakligen representerats av sjukvårdsflyg kopplat till länets två lasarett och dess två närliggande flygplatser i Mora samt Borlänge. Berörda flygplatser drivs sedan 2006 av Dalaflyget AB med ägarparterna Borlänge-, Mora-, Falu kommun samt Region Dalarna. Statistiskt sker det drygt 200 sjukvårdsflygningar årligen fördelat på dessa flygplatser. I tillägg täcker akutvårdshelikopter (HEMS), från Svensk Luftambulans bas i Mora, de akuta patienttransporterna inom länet. Som enskilt starkaste argument för behov av flygplatspersonal i beredskap förblir härav flygplatsens närhet till ett sjukhus då dessa infrastrukturer helt saknar den mobilitet som i viss mån kan tillskrivas övrigt samhällsviktigt flyg. Beredskapsflygplatser bör huvudsakligen selekteras utifrån detta.

För säkerställandet av erforderlig tillgänglighet bör ambitionsnivån för beredskap motsvara nuvarande avtalsomfattning, i form av s.k. "24/7-beredskap" för samtlig tid utanför flygplatsens ordinarie öppethållning och enligt bemanningsmodell (2+1).

Gällande finansiell ersättning för beredskapsinsatser så bör inriktningen vara en kostnadsneutralitet för berörd flygplatsoperatör. Eventuella ersättningsstak måste följaktligen inrymma detta för majoriteten av utsedda beredskapsflygplatser. Ett identifierat samhällsviktigt- och ofta vitalt behov får inte äventyras av en underskattad eller obalanserad finansieringsnivå.

Den miljömässiga påverkan från flygplatsers beredskapsverksamhet bedöms i Dalarnas fall vara mycket ringa och inte utgöra någon begränsande grund. Dalaflygets flygplatser arbetar aktivt mot en fossilfri omställning och ser gällande krav på iblandning av biodrivmedel för kommersiellt flyg vara ett starkt bidrag i denna riktning.

Beslut

1. Kommunstyrelsen framhåller att de befintliga **regionala** flygplatserna i Dalarna har en mycket viktig roll som beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter och möjliggöra nära och jämlika samhällsfunktioner utifrån dess geografi och glesbygd.
2. Flygplatserna har en avgörande betydelse för att höja krisberedskapen och tillgänglighet såväl inom Dalarna som i hela landet.
3. För säkerställandet av erforderlig tillgänglighet bör ambitionsnivån för beredskap motsvara nuvarande avtalsomfattning, i form av s.k. ”24/7-beredskap” för samtlig tid utanför flygplatsens ordinarie öppethållning och enligt bemanningsmodell (2+1).
4. Gällande finansiell ersättning för beredskapsinsatser bör inriktningen vara en kostnadsneutralitet för berörd flygplatsoperatör. Eventuella ersättningstak måste följaktligen inrymma detta för majoriteten av utsedda beredskapsflygplatser. Ett identifierat samhällsviktigt- och ofta vitalt behov får inte äventyras av en underskattad eller obalanserad finansieringsnivå.
5. Baserat på Dalaflygets erfarenhet av avtalad beredskap sedan 24 december 2020 så understryks vikten av en mer långsiktig och effektiv avtalshantering då en process med förlängning per månad genererar svårmotiverad administration samt kostnadsfördyringar i form av sen schemaläggning av personal. Vidare lyfts behovet av att den avtalade beredskapen tillåts vara flexibel parterna emellan där funktionen/tjänsten är överordnad teoretiska, generella modeller
6. Den miljömässiga påverkan från flygplatsers beredskapsverksamhet bedöms i Dalarnas fall vara mycket ringa och inte utgöra någon begränsande grund. Dalaflygets flygplatser arbetar aktivt mot en fossilfri omställning och ser gällande krav på iblandning av biodrivmedel för kommersiellt flyg vara ett starkt bidrag i denna riktning.

Beslut fattat

Med stöd av fastställt reglemente/delegationsordning

För kommunstyrelsen

Anna Hed
Kommunstyrelsens ordförande